

СУНЧЕВ ЗЕЧИТ

Светлана Бикова

Сунчев зечић

песме и загонетке за децу

Превела са белоруског Дајана Лазаревић

Удружење поетских стваралаца

2020

Поезија као одраз љубави

Да бих представио белоруску песникињу Светлану Бикову српском читаоцу, навешћу вам мало њених биографских података.

Рођена је близу Минска - у малом древном граду Заславље. Завршила је Заславску општеобразовну школу, а такође и музичку школу. Више образовање стекла је на Белоруском државном институту за националну економију имена В. Кјубишева (1985). Радила је у струци у разним финансијским институцијама, у пореској служби. Чини се, тај свет је далеко од поезије. Свет бројева, тачних извештаја чињеница и радњи...

Али тада је стигла поетска инспирација. И свест, помножена са многим утисцима, које песник увек има пред очима, близу срца, више му не дозвољава да заустави покрет, песничку потрагу.

Светлана Бикова је 2013. године примљена у Удружење књижевника Белорусије. Ауторка је многих збирки поезије. Светлана Бикова такође пише за децу - обратила се младом читаоцу збиркама прича и песама „Весели патуљак“, „Прича о пахуљици“, „О чему стене ћуте“. Дела белоруске песникиње редовно се објављују у часописима “Полымя” (“Пламен”), “Маладосць” (“Младост”), “Бярозка” (“Бреза”), “Вясёлка” (“Дуга”), “Качели” (Љуљашке).

Много времена и енергије песникиња даје преводилачком послу. У различито време, Светлана Бикова је на белоруски језик превела дела хакашких, башкирских, украјинских, руских и литванских песника. Припремила је за објављивање посебну збирку превода.

Стваралачка достигнућа Светлане Бикове награђена су Минском обласном наградом за књижевност у номинацији „Поезија“ (2015), а песникиња је награђена нагрудним знаком Удружења књижевника Белорусије „За велики

допринос књижевности“. Светлана Бикова данас је на челу Минског регионалног огранка Удружења књижевника Белорусије.

Изразита карактеристика поезије белоруске уметнице стихописања је њена тежња за искреним и истинитим представљањем света око себе. И то ради с љубављу према блиским људима, према самом нашем универзуму. Остаје само да пожелимо песникињи нова открића, нове сусрете!..

Аљес' Карљукевич

актуелни Министар информисања Републике Белорусије

О Тањи

За прозором – летње јутро,
Сунцашце јарко сија.
Устала је Тања рано –
Док деци сан још прија.

Отворила врата куће –
Нигде нема девојака.
Узела је она папир,

Неколико оловака.

Сива мачкица на трему
Чисти свој stomачић.
Док иза ње пева чавка,
Села је на плотић.

Цртежу се цело јутро
Тања радовала:
На њеном цртежу је
Чавка с мачком друговала.

Сунчев зечић

Сунчев зечић се пробудио,
Протегао се и зевнуо,
Погледао на двориште
И кроз прозор је скокнуо!

Неухватљив, брз и спретан
Прескочио чак и блато,
Поседео трен на трему,
На завесу скочи лако.

Кад се од скока уморио,
Под окном стаде чилије –
На крзеном јастучићу
Баш крај поспаног Илије.

Као мало сунчево светло
Осветлио је дечије лице:
„Пробуди се – доста је сна!
Треба да поздравиш
Сунце!“

Цртам

Цртам ја тату и маму –
Нека увек буду заједно.
Но такође на баку и деку
Не смемо да заборављамо.

Сунце баца поглед с` неба

Кроз баршунасте облаке
И на југ ланац одлеће
Ждралова у даљи високе.

И још ја кућу једну цртам.
Да их од муње ту бежао.
Ту кућу сџм саградићу
Када будем одрастао!

Како смо хранили пса

Наш Бим цвили – тражи храну.
Гладан... О, шта да радимо?
Тата и мама су на послу:
Чиме пса да нахранимо?

Да буде користан оброк
Ставили смо ми краставац,
Од шаргарепе укусни котлет
(Да пас боље види правац).

Од срца – ту нисмо жалили –
Сипали смо му јагодица,
И још пуно разних бобица,
Шаку вишања и трешања...

Ал' Бим неће да их једе –
Није баш он тип за воће:
Под столом, на тамном месту
Стару коску радо глође...

Маша и каша

За столом девојчица
Маша,
Пред њом у тањиру каша.
Поред ње – лутка после
ноћи,
А жмуре сивкасте очи.

Маша држи, иако мала,
Кашику већ добро сасвим:

Ил' сама себи сипа кашу,
Ил' чашћава лутку Дашу.

Дуго се Маша играла –
Каша је већ скроз нестала.
Кашом је „бебу“ нахранила
И нос и уши јој облепила...

Запитала је мама Машу:
„Ко замаза тако Дашу?“
Одговори искрено Маша:
„Крива је кашика наша!“

Маслачак

Летњи дан, небеса плава.
Сунца милог зрачак лак
Греје широкој земљи плећа,
Милује ливаду и пашњак.

Лије се птичја полетна
песма,
Чудесне слике се испуне:
На високим, светлим
платнима
Везу се танке чипке
дневне.

Шарени цвет испод
жбунића
Видео је сву ту лепоту:
Гледао је жутим очицама

Сва чуда на овом свету.

Допали су се малом цвету
И шума и речна доља.
И црвић, господин стари,
Мирис са хељдиног поља.

„Шта је за шумом“,
пожелео је
Свет да види мали цвет.
Посивео је и падобрани
Деце се дадоше у лет!

Мравић

Шума, мравињак као купа,
Дол у биљу сав успаван.
По травици брзо бежи
Неко мали, а ипак – вредан.

То је мрав. Носи он мушицу –
Познат је свима као радник.
Стао је, мало се одморио –
И кренуо кући вредни лик.

Његов пут је куд` стазица нема,
Кроз густа стабла цветова раних.
И трче брзо његове ножице –
Дечицу треба да нахрани.

Паучја породица

Ухвативши платно уз хук,
Паучину плете паук.
Поред њега је мајка паучица –
Првокласна кројачица.
Поред ње, на кашчицу
Успавала је малу дечицу.

Са леве стране – платно и мук,
Ту на мрежи ради мали паук.
С` њим су сестрице – кројачице,
Две млађане паучице.
Заједно ће, од паучине
Исплести необичне зграде.
Саграде ли – ту ће живети,
Комарце и мушице ловити.

Тврдоглавци

Негде иза шуме, далеко,
Где је бор загрљен маглом,
Стадо беличастих облака
Пасе сад на небу плавом.

Пар малих облачића
Ослободи нам се од стада.
Шта ће им за овај поступак
Рећи мама, рећи тата?

Само што они такве грдње
Од рођеног неба не чекају.
Августовским топлим јутром
Слободно небом шетају.

Пролећна радост

Облака лаквих лоптице
Сад лете у бели свет.
Пробудише се комарци,
Заиграше менует,
Запеваше сложено, срећно:
«Лепо је овде живети,
Веселе песме певати,
И медени мирис пити!»

Облачић

Над земљом је, као димић,
Запливао облачић.
Цео дан је бродило и лутао,
За сунцем је небом трчао.

Стиже га – све је
потамнело,
На небу – сунце догорело.
Облачић је легао, иза
шумице,
Да спава – затворио очице.

Роса

Капљица дрхтеће росе
На топлом листићу летњег јутра
Дивила се: «Ах, каква лепота!
Колико боја открива лице јутра!
Све боје на сунцу горе,
Греју бојама много очију.
Поред њих је сено позлаћено,
Ждралове песме к`о звона лију!»

Капљица се, од радости такве,
Винула у небо, `сред заједнице
Над реком – капљица-другарица
Да јулској дући буде честица.

ЗАГОНЕТКЕ

Иза ливадице, на брду,
Где листи калине трепере,
Сваког дана цикутаве
Гледам крај рупе...
(мишеве)

Шта расте у хладу за оградом?
Ни грашак, ни малине сањиве,
То је трава која пецка,
Децо, упознајте....
(коприве)

Временом он мења изглед:
Лети бео, лиња се чак.
Није подеран, нити модеран,
Он је обичан...
(маслачак)

На јелици у шумици
На гранчицу са гранчице,
Као риђе мале муњице
Скачу вредне...
(веверице)

Сав игличаст и бодљикав,
Не видиш ни ноге ни носић.
На гомили ситних гранчица
Скупчао се мали....
(јежић)

Ох, какву танану музику
Хармоничан ветар лак
Шири - цврк-цврк-така-так,
Како лепо свира....
(цврчак)

Снажно је облак протресао –
Пролио се киша, кад удари он!
Све је у страху оставио...
Тако је страшан тај грозни – ...
(гром)

Распевале се бојама шуме,
Прелива се цвркут птичји уз то,
Много је ваздуха, сунца, цветова...
Годишње доба то је...
(лето)

Да ли су то ткајући свици,
Или у сну чаробни знаци –
Над земљом у крај далеки
У ланцу пливају...
(облаци)

Ко облаке увек гони
И лети земљом као цар?
Ко се са лишћем палим игра?
Погађате ли? То је...
(ветар)

Ко то зими, као од шале,
Весело штита за нос вас?
Лице црвени, бежи кући!
Погађате опет? – ...
(мраз)

Шта је то: над нашом реком
Као млеко виси изнад тла?
Није то сан, није обмана,
То је само јесења
(магла)

Иако је мали, дуг је и јак,
Као муњица, огањчић лак –
Спремно скаче по барицама
То је јарки сунчев...
(зрак)

У кутијици, без јастука,
Спавају аутић, лутка, дан.
У кревет иде мали Илија,
Јер по кући хода...
(сан)

Загрева се дању, ноћу леди.
Над њим змај ватром прави облак...
Непријатељу благо неће дати,
Јер он је верни, чврсти...
(замак)

Од вечери, па до зоре,
Поносно стоји као дуб,
Сањивим очима лупка
Жмиркајући расветни...
(стуб)

У својој баштици копам –
После мене – земља као слика:
Сечем траву, разоре правим,
Вредница мала....
(мотика)

Имам и превише детаља:
Врата, педале, пресек на пола,
Имам точкове и кабину...
Како мене зову?...
(кола)

Лагано шеткам по папиру,
Роним као по води пловка:
Отварам прозор у свет знања –
Вредница сам ја...
(оловка)

Песник има свој занат —
Језик му је дар најпречи.
Сеје он, да би изникла
Та чудесна зрна — ...
(речи)

Биографија ауторке

Бикова Светлана Анатольевна (белор. *Быкава Святлана Анатольеўна*) је песникиња, дечја књижевница, преводилац. Рођена је и живи у граду Заслави Минске области Р. Белорусије. По струци је економиста, виши степен стручне спреме. Тренутно је старешина Минског обласног одељења грађанског окупљања “Удружења књижевника Белорусије”. Победница је књижевних конкурса: Белоруског Републичког књижевног конкурса у области поезије “Најлепша песма 2013. године”, Међународног конкурса “Сазвежђе духовности” (Украјина, 2018), а 2015. године је добила књижевну награду Минског обласног извршног комитета у категорији “Поезија”. Награђена је медаљом Удружења књижевника Белорусије “За велики допринос литератури” (2016).

Ауторка је једанаест збирки поезије: “Откриће касног лета” (*Откровение позднего лета*, 2010), „Пут к себи“

(Дорога к себе, 2011), „Са чистог листа“ (С чистого листа) и „Из руке пуштам сеницу“ (Из руки выпускаю синицу (2013), „Одсјај“ (Адлюстраванне и „Јесења палета“ Осенняя палитра (2015), „Верујем пролећу!..“ (Веру вясне!.., 2016), „Обретење слободе“ (Обретение свободы, 2017), „Капи“ (Капельки и „На раскрници светова“ (На перекрёстке миров, 2018), „Под небом Рагњеде“ (Пад небам Рагнеды, 2019), а такође и пет књига за децу и породично читање “Весели патуљак (Весёлый гномик) и „Прича једне пахуљице“ (История одной снежинки, 2014), „О чему ћуте Литице“ (О чём молчат Утёсы, 2015), „Два погледа са једног прозора“ (Два вида из одного окна, 2017), „Сунчев зечић“ (Солнечный зайчик, 2019).

Коаутор је око 20 колективних збирки поезије. Заступљена је у међународној антологији песника света «GALAXI ANTHOLOGY-2019».

По први пут на српски језик поезију Светлане Бикове превела је Дајана Лазаревић и објавила је у часопису „Хоризонт“ (2019). Збирка за децу „Сунчев зечић“ се овом приликом предлаже Вашој пажњи.

Биографија преводиоца

Дајана Лазаревић је рођена 12.03.1993. године у Шапцу. Завршила је основне (2016) и мастер студије (2017) на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Члан је Удружења књижевника Белорусије од марта 2019. године.

Пише поезију и прозу и преводи са белоруског, руског и енглеског на српски.

Круна Дајаниног бављења превођењем свакако је антологија: „У сусрет духу – антологија белоруске хришћанске поезије“, чији је састављач проф. др Иван А. Чарота (2019).

Носилац је похвалнице имена Франциска Скарине, коју је доделио Министар информисања Републике Белорусије А. Карљукевич, за досадашњи допринос на учвршћивању књижевних веза између Белорусије и Србије, 2018. Понела је и Диплому сарадника Књижевног Музеја Јанка Купале у Минску 2018. године. У децембру 2018. године добитница је награде имена Чингиза Ајтматова у Минску. У новембру 2019. године добила је награду Удружења књижевних преводилаца Црне Горе, за преводилаштво са руског и белоруског језика и грамоту Удружења песника „Свежи поглед“ са Неве.

Дајанина дела су превођена на енглески, француски, руски, белоруски и малајски језик.

Садржај

Поезија као одраз љубави.....	3
О Тањи.....	5
Сунчев зечић.....	6
Цртам.....	7
Како смо хранили пса	8
Маша и каша.....	9
Маслачак	10
Мравић	11
Паучја породица	11
Тврдоглавци.....	12
Пролећна радост.....	13
Облачић.....	13
Роса.....	14
ЗАГОНЕТКЕ.....	15
Биографија ауторке	21
Биографија преводиоца	23

Светлана Бикова

Сунчев зечић

Наслов оригинала

Святлана Быкава
Солнечны зайка

Издавач
Удружење поетских стваралаца

За издавача
Анђелко Заблаћански

Изабрала и са белоруског превела
Дајана Лазаревић

Илустрације и дизајн корица
Олга Шпаковска
(Вольга Шпакоўская)

Штампа:
Pharmalab
Београд

Тираж 200

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.161.3-93-1

Быкава, Святлана Анатольевна

Сунчев зечић : песме и загонетке за децу / Светлана Бикова ; [илустрације Олга Шпаковска]; превела са белоруског Дајана Лазаревић. - [Глушци] : Удружење поетских стваралаца, 2020 (Београд : Pharmalab). - 26 стр.: ауторова слика ; 21 cm

Превод дела: Солнечны зайка / Святлана Быкава. - Тираж 200. - Стр. 3-6: Поезија као одраз љубави / Аљес` Карљукевич. - Биографија песника: стр. 21-22. – Биографија преводиоца: стр. 23

ISBN

COBISS.SR-ID